INFORME 2019:
Les persones refugiades a Espanya i Europa
RESUM EXECUTIU

CEAR
Comisión Española
de Ayuda al Refugiado

Una refugiada veneçolana camina pel passadís de la casa d'una dona colombiana desplaçada que l'allotja juntament amb altres cinc famílies veneçolanes en la comunitat de les Delícies, en Cúcuta. © ACNUR/Fabio Cuttica.

Imatge de portada: Cartell de l'exposició *CEAR. 40 anys de refugi. L'asil a Espanya pintat per Ricardo Cavolo*, que es va presentar en Caixaforum Madrid entre el 20 de març i el 21 d'abril de 2019. © CEAR.

Resum executiu
Informe 2019

Les persones refugiades a Espanya i Europa

1. Introducció

Nens juguen entre les ruïnes del seu habitatge en Kobane (Síria), ciutat que va ser ocupada per Estat Islàmic en 2015, forçant a milers de persones a exiliar-se a Turquia. Després de la recuperació de la ciutat per les UPP kurdes, els seus habitants es van trobar amb el 80% en ruïnes. © Pablo Tosco.

El dissetè Informe anual de la Comissió Espanyola d'Ajuda al Refugiat (CEAR) analitza la situació de les persones refugiades al món, a la Unió Europea i, principalment, a Espanya durant el 2018. A 30 de juny de 2018, segons dades de l'ACNUR, hi hauria més de 70 milions de persones desplaçades de forma forçosa a causa dels conflictes, la violència i les violacions de drets humans. Síria, Afganistan i Sudan del Sud són els principals països d'origen de les persones refugiades i la crisis a Veneçuela també va accentuar l'èxode global, amb desenes de milers de sol·licituds d'asil formalitzades als Estats Units, Espanya, Perú o Brasil.

El 2018, el Mediterrani va tornar a ser la ruta migratòria més perillosa del planeta. Per contra, la resposta de la major part de països de la UE va ser criminalitzar la tasca solidària i de salvament que realitzen els vaixells de les ONG. Europa va tancar encara més les seves fronteres a les persones refugiades i el llarg i complex procés de construcció d'un sistema comú d'asil resta aturat.

Espanya va tornar a batre el rècord del seu màxim històric amb 54.065 sol·licituds d'asil i es va situar en un inèdit quart lloc al conjunt de la UE. Va ser, a més a més, el principal país en arribades per via marítima, amb un total de 58.569, el 51% del total. Però tant sols 575 persones van obtenir l'estatut de refugiat i 2.320 la protecció subsidiària. L'accés al sistema d'asil s'enfronta a una greu situació, amb llargues esperes per formalitzar les sol·licituds i prop de vuitanta mil expedients pendents de resolució a finals del 2018, una xifra que ja arribava als 93.140 el febrer de 2019. Malgrat el reforç dels recursos destinats a l'atenció humanitària de les persones arribades per via marítima i per l'acollida i la integració, el nombre d'arribades va desbordar les previsions i van faltar mitjans per atendre a les persones migrants i sol·licitants d'asil.

Pel seu 40è aniversari, CEAR manifesta la seva preocupació per la situació de les persones refugiades al món, a Europa i a Espanya i convoca al conjunt de la societat a prendre un compromís sense restriccions envers al dret d'asil. El context actual requereix l'adopció d'un pacte d'Estat al nostre país, així com la consecució d'un Sistema Europeu Comú d'asil que garanteixi els drets de les persones sol·licitants d'asil i refugiades coherent amb els compromisos internacionals en la matèria •

Manifestació per l'anomenada "Caravana Migrant" centreamericana a la frontera que separa els Estats Units i Mèxic, davant les platges de Tijuana. 10 de desembre de 2018. © Edu Ponces / Ruido Photo.

2. Les persones refugiades al món

El desplaçament forçat de la població segueix creixent a tot el món. Al més de juny de 2018, segons les dades d'ACNUR més recents al tancament d'aquest informe, hi havia més de 70 milions de persones refugiades, sol·licitants d'asil i desplaçades. Síria és el país d'origen d'on originen la majoria de persones exiliades, casi 6,5 milions a mitjans de 2018, i amb 6,2 milions de persones desplaçades dins de les fronteres nacionals era, per darrera Colòmbia (7,7 milions), el segon amb més persones en aquesta situació. La guerra de Sudan del Sud i els conflictes a l'Afganistan o Veneçuela també van accentuar l'èxode global. Els països més empobrits van assumir, un any més, la responsabilitat desproporcionada de l'acollida de persones refugiades: el 85% del total, cosa que suposa un increment respecte el 2016 (84%).

Síria segueix immersa en el conflicte que va desfermar el 2011 i, encara que el 2018 va disminuir el grau de la violència i el nombre de víctimes registrades, els infants continuen sofrint especialment el conflicte. L'exili sirià es reparteix per més d'un centenar de països i més d'un milió d'infants han nascut lluny del seu país, com a refugiats. Encara no hi ha condicions per al retorn amb garanties de seguretat a un país devastat en el que l'ajuda humanitària no podia esmenar la situació catastròfica de la major part de la seva població.

Igualment preocupant és la situació a Sudan del Sud, un dels Estats més joves del planeta, castigat per una guerra civil des del 2013, amb 1,8 milions de persones desplaçades internament i 2,2 milions de perso-

nes refugiades a mitjans de 2018, principalment als països veïns i sobretot a Uganda.

D'altra banda, la guerra a Afganistan va acabar el 2014 i, tanmateix, persisteix una greu inestabilitat política i la violència, gairebé crònica, segueix forçant a la població a desplaçar-se dels seus llocs de residència. L'avenç dels cultius per al narcotràfic i els seus vincles amb grups armats que operen al país auguren un augment de la inseguretat i la violència en els pròxims anys i, per tant, també dels desplaçaments de població dins i fora de les seves fronteres.

Així mateix, la crisis política i social a Veneçuela va fer que el primer semestre de 2018 fora del país d'origen del major nombre de noves sol·licituds d'asil del món, més de 150.000 (quatre cops més que entre gener i juny de 2017), que es van formalitzar principalment a Estats Units, Perú, Brasil o Espanya.

És important destacar la important aprovació el desembre de 2018, per part de les Nacions Unides, del *Pacte Mundial per a la Migració Segura, Ordenada i Regular* i del *Pacte Mundial sobre els Refugiats*. Malgrat el seu caràcter no vinculant i de la falta d'adhesió d'alguns Estats, aquests acords internacionals són una oportunitat per a un canvi de paradigma i una aproximació global, sota el principi de responsabilitat compartida, dels reptes que plantegen els desplaçaments de població dins el context actual •

Una família torna al barri del Yarmouk, en la capital de Síria, Damasc, a la recerca de les seves pertinences, en el que abans havien estat les seves cases. © Guillem Trius.

Persones rescatades el 21 de desembre de 2018 per Proactiva Open Arms al Mediterrani observen una barca de goma semi enfonsada en el Mar d'Alborán, un dia abans de desembarcar en el port de Crinavis, Cadis. Alguns d'elles van preguntar: "On està la gent?". © Olmo Calvo.

3. Europa i les persones refugiades

El llarg i complex procés de construcció del Sistema Europeu Comú d'Asil està estancat. Sol·licitar protecció internacional als països de la Unió Europea segueix sent una "loteria", ja que, en funció de l'Estat que instrueixi la petició, la persona afectada queda sotmesa a unes normes, terminis i condicions d'acollida i integració notablement diferents i tindrà més o menys opcions d'aconseguir finalment protecció internacional. L'ascens dels discursos antiinmigració i la seva influència en l'agenda política tampoc ajuda a que l'harmonització de les polítiques comunitàries acabi positivament.

El 2018, segons dades de l'Eurostat, es van presentar 637.895 sol·licituds d'asil, menys que el 2017 (704.630) i gairebé la meitat de les formalitzades el 2016 (1.259.265). La caiguda més accentuada es va produir a Alemanya que va passar de 754.265 sol·licituds el 2016, a 222.560 el 2017 i a 185.853 el 2018, tot i que segueix en primer lloc. A continuació es situen França (122.743), Grècia (66.970) i Espanya (54.065).

La tendència descendent del nombre de sol·licituds està fortament relacionada a la política de blindatge

i externalització de les fronteres que han dut a terme la Unió Europea i els seus Estats membres. La firma d'acords amb països d'origen i trànsit com el que van signar la UE i Turquia el 2016 o el que subscriuen Itàlia i Líbia el 2017, es sumen a una fèrria política de control fronterer i de criminalització de les tasques de rescat i salvament que realitzen diverses organitzacions humanitàries al Mediterrani. A això s'hi afegeix l'absència d'una aposta ferma i contundent per al reforç de les vies legals i segures per obtenir protecció.

Durant el 2018 van morir un mínim de 2.299 persones al Mediterrani, que va tornar a ser la ruta més perillosa del planeta. Tot i que la xifra és inferior a la d'altres anys, descriu una tragèdia inadmissible que encara no té fi. Així, va augmentar la taxa de morts per arribada: 1 de cada 52 el 2018 contra 1 de cada 55 el 2017 i 1 de cada 72 el 2016. Un capítol especialment preocupant del sostingut procés d'externalització de les fronteres és la creixent subordinació dels programes de cooperació al desenvolupament al compromís dels països de trànsit i origen amb el "control migratori". Espanya, des de l'aprovació del primer "Pla Àfrica" el 2006 i la seva estreta relació amb el règim marroquí, ha estat pionera en aquest procés •

Dones i nens van ser portats al centre de detenció de Khoms després de ser interceptats en el mar per guardacostes libis.
© Sara Creta / Metges Sense Fronteres.

Un grup d'immigrants és custodiat per la Policia Nacional en el port d'Algesires en 2018. © Ignacio Marín.

4. Les persones refugiades a Espanya

4.1. RÈCORD HISTÒRIC DE SOL·LICITUDS, DESCENS DE LA PROTECCIÓ INTERNACIONAL

El 2018, Espanya va tornar a superar el seu màxim històric amb 54.065 sol·licituds d'asil i es va situar com el quart país de la Unió Europea, amb el 8% del total, per damunt d'Itàlia, el Regne Unit o Suècia. Per tercer any consecutiu, Veneçuela va ser el país d'origen del major nombre de sol·licitants de protecció internacional a Espanya, amb 19.280, casi el doble que el 2017 (10.350). Seguien Colòmbia (8.650), Síria (2.775), Hondures (2.410) i El Salvador (2.275).

L'any passat, va tornar a reduir-se la concessió de protecció internacional a Espanya. De les 11.875 persones afectades per les resolucions firmades pel ministeri de l'Interior, només 575 van obtenir l'estatut de persona refugiada i 2.320 la protecció subsidiària (24% de resolucions favorables), mentre que a 8.980 se'ls hi va denegar la protecció (76% de resolucions desfavorables). Només trenta persones originaries de Veneçuela van obtenir protecció (contra 1.495 que van ser rebutjades)

i crida també l'atenció l'elevada denegació a persones de El Salvador i Hondures, majoritàriament víctimes de les mares. Per contra, 195 de les 245 persones palestines que van rebre una resolució van rebre protecció. Tanmateix, l'exigència, des de febrer de 2019, d'un visat de trànsit per a les persones palestines dificultarà encara més la seva arribada a Espanya.

L'accés al sistema d'asil a Espanya s'enfronta a una greu situació que requereix d'una resposta urgent. Així ho ha reconegut el mateix ministre de l'Interior que, poc desprès de prendre possessió del càrrec va manifestar la intenció de corregir la "lamentable situació" de l'Oficina d'Asil i Refugi, adscrita al seu Ministri. Les xifres parlen per si soles: a finals de desembre de 2018 hi havia 78.710 sol·licituds de protecció internacional pendents de resolució, més del a meitat de persones procedents de Veneçuela (31.620) i Colòmbia (10.385). Aquesta xifra va arribar als 93.140 expedients al febrer de 2019. La saturació afecta a totes les etapes del procediment i, en primer lloc, a les esperes de mesos per formalitzar la sol·licitud. El novembre de 2012, CEAR va dirigir una carta oberta al ministre de l'Interior instant-lo a donar una solució immediata a aquesta situació.

D'altra banda, el 2018, tot i la jurisprudència dels últims anys, generada en bona part gràcies als esforços de CEAR i amb el suport del Defensor del Poble i ACNUR, es va mantenir la limitació ambulatòria a Ceuta i Melilla. I van continuar també les anomenades "devolucions en calent". Durant el 2019 la Gran Sala del Tribunal Europeu de Drets Humans es pronunciarà de forma definitiva sobre si aquestes mesures, com ja ha senyalat en primera instància, són il·legals. D'altra banda, és important senyalar que el 23 d'agost de 2018, la Policia Nacional de Ceuta va retornar a Marroc a 116 persones subsaharianes que havien saltat la tanca el dia anterior en aplicació del Acord Bilateral de Readmissió Espanya-Marroc de 1992, assegurant que el retorn s'havia realitzat de forma individual, amb assistència lletrada i intèrpret.

Tanmateix, aquest procediment accelerat impedeix detectar a persones en situació de vulnerabilitat o amb necessitat de protecció internacional, com va constatar el Defensor del Poble i com subratllava CEAR. Malgrat aquestes advertències, durant el mes d'octubre es van tornar a produir les devolucions a Marroc, invocant aquest mateix Acord, de 55 persones que havien entrar a través de la tanca de Melilla. Tant CEAR com el Col·legi d'Advocats d'aquesta ciutat autònoma van denunciar aquestes devolucions accelerades al valorar que es va veure limitat el dret a la defensa de les persones afectades i que es va conculcar el principi de no devolució al ser retornats a Marroc, un país que no pot ser considerat com segur •

Sol·licitant d'asil de 23 anys obligat a fugir de l'oest de Mali a causa de la violència i la falta de protecció. Va arribar a l'abril de 2018 i viu en el Centre de Migracions de CEAR a Màlaga. © ACNUR / Markel Redondo.

El vaixell de cerca i rescat *Aquarius*, operat per SOS Méditerranée en associació amb Metges Sense Fronteres, a la seva arribada al port de València el 17 de juny de 2018. Després de veure com Itàlia i Malta els tancava els ports, el Govern espanyol va autoritzar que desembarquessin al nostre país. © Clara Ferrer / MSF.

4.2 L'*AQUARIUS* I L'ODISSEA DE LES PERSONES MIGRANTS AL MEDITERRANI

El 2018 serà recordat, entre d'altres coses, per el desembarcament el 17 de juny al port de València de les 630 persones migrades de l'*Aquarius* (entre elles 123 menors no acompanyats, 11 infants, 7 dones embarassades i un bebè que va néixer a bord), una de les primeres mesures adoptades pel Govern de Pedro Sánchez. El nou ministre de l'Interior italià, Matteo Salvini, havia negat els ports del seu país per al desembarcament d'aquest buc operat per SOS Méditerranée en associació amb Metges Sense Fronteres, com també ho havia fet Malta.

Al dispositiu d'acollida i recepció hi van participar diferents administracions públiques, els serveis sanitaris i la policia, organismes internacionals com ACNUR i la OIM i diverses ONG, entre elles CEAR, posant a disposició desenes d'advocats i traductors. La major part d'aquestes 630 persones procedia de països africans com Sudan, Algèria, Eritrea i Nigèria, tot i que també n'hi havia d'Afganistan, Pakistan o Bangladesh. Moltes d'elles referien la violència que havien patit a Líbia. Totes van tenir la possibilitat de sol·licitar protecció internacional i, de fet, 608 ho van fer.

Però aquest episodi amb l'*Aquarius* va ser l'excepció, i no la norma, en un any marcat per la persecució i criminalització dels vaixells de les ONG que salven vides al Mediterrani, fins al punt que durant el mes de desembre SOS Méditerranée i Metges Sense Fronteres van anunciar que, de moment, aquest vaixell, que havia prestat assistència a més de trenta mil persones durant casi tres anys, no tornaria al mar davant els repetits obstacles per complir la seva missió i els atacs soferts.

L'odissea del pesquer alacantí *Nuestra Madre Loreto*, que el 22 de novembre de 2018 va salvar a dotze migrants prop de les costes de Líbia il·lustra molt bé la desídia de la UE. Després de navegar durant deu dies a l'espera d'un port segur on desembarcar a aquestes persones, des de la Vicepresidència del Govern d'Espanya els hi van indicar que les portessin a un port Libi. Immediatament, ACNUR, CEAR i altres organitzacions van alçar la veu per recordar que s'han documentat en aquest país violacions sistemàtiques dels drets humans de les persones migrants i que, de cap manera, podia considerar-se un lloc segur. Per la seva part, el capità del pesquer va decidir, per responsabilitat, posar rumb a Espanya, si bé després d'hores de navegació se'ls va autoritzar a dirigir-se a Malta per desembarcar a les onze persones que quedaven. El ministre de l'Interior maltès va senyalar que serien reubicades a Espanya un cop haguessin rebut assistència mèdica i així va ser •

4.3. ELS REPTES DE L'ACOLLIDA

El 2018, Espanya va ser el país europeu que més persones migrants i refugiades va rebre per via marítima, 58.569, el 51% del total, una xifra que no es pot comparar des del que va succeir el 2006, any de la denominada "crisis de les pasteres", quan van arribar prop de 40.000 persones. La majoria de les més de 2.000 embarcacions es van dirigir a les costes andaluses, al litoral comprès entre Almeria i Algeciras, principalment durant els mesos d'estiu.

El Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social va gestionar l'ampliació de les places del programa d'acollida humanitària i es van crear tres Centres d'Acollida, Emergència i Derivació (CAED) a Sevilla, Chiclana de la Frontera i Mèrida, així com Centres de Dia d'Emergència Social en alguns municipis on es produeix l'arribada d'embarcacions i dispositius d'emergència en ciutats com València, Madrid, Bilbao i Barcelona. Malgrat aquests esforços, el nombre d'arribades va desbordar els recursos i van faltar mitjans per atendre a les persones migrants i les necessitats de protecció internacional. També es van obrir dos Centres d'Atenció Temporal per a Estrangers (CATE) a Motril i Algeciras.

Algunes persones que van arribar per via marítima van sol·licitar asil i van accedir directament, sense passar pel servei de primera acollida, el Sistema d'Acollida i Integració de Persones Sol·licitants de Protecció Internacional del Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social. Va ser llavors quan les organitzacions especialitzades, com CEAR, van poder detectar les greus seqüeles que sofreixen a conseqüència del perillós trajecte migratori que acaben de superar. En aquests casos, és necessària una major flexibilitat en l'ampliació dels terminis d'estància al Sistema d'Acollida, degut a la situació d'especial vulnerabilitat.

El procés d'inclusió de les persones sol·licitants de protecció internacional a la societat espanyola és una veritable carrera d'obstacles. Entre les més complexos destaquen la importància de l'aprenentatge de la llengua espanyola per aquelles persones que la desconeixen a càrrec de professionals especialitzats en el treball amb aquest col·lectiu i la transcendència del reconeixement de la formació prèviament adquirida. Una altra és la inserció al mercat laboral, directament vinculada las terminis i al resultat final de la instrucció de la sol·licitud de protecció internacional. Les alliances amb empreses que realment assumeixen una responsabilitat social mostren una sensibilitat envers la situació d'aquestes persones són una eina molt útil per a assolir aquest objectiu amb èxit •

Sol·licitant d'asil entrant al Centre d'Acolliment Juan José Rodríguez Ugarte de CEAR a Getafe. © José Sancho.

Propostes per a la millora de la protecció de les persones refugiades

En motiu de les eleccions generals del 28 d'abril i de les eleccions europees, municipals i autonòmiques del 26 de maig, CEAR ha presentat un ampli conjunt de propostes dirigides als partits polítics per a que incorporin la millora de la protecció internacional i el respecte dels drets de les persones sol·licitants d'asil, refugiades i apàtrides a l'agenda política com a una de les seves prioritats. A continuació, s'exposen les propostes formulades per CEAR per a les recents eleccions generals. Les propostes realitzades en el marc de les eleccions europees, locals i autonòmiques es pot consultar la web de CEAR[1].

PROPOSTES DE MILLORA DE L'ACTUACIÓ DE LES AUTORITATS GOVERNAMENTALS

1. Evitar que la incertesa política i els interessos vinculats a la captació de vots afectin l'agenda d'asil i les persones migrants i refugiades. Al mateix temps, prevenir i combatre la seva criminalització al discurs polític durant les properes eleccions europees, estatals, autonòmiques i locals. Dins el context actual en el que s'està produint un augment alarmant dels missatges xenòfobs, racistes i d'odi envers les persones migrants i refugiades, és necessari que els i les líders polítics actuïn amb responsabilitat, promovent a través dels seus discursos la igualtat, la tolerància i la construcció de societats inclusives proposant mesures per combatre aquelles narratives que afecten a la dignitat, estigmatitzen i criminalitzen a les persones migrants i refugiades alhora que amenacen greument la cohesió social i la convivència intercultural.

2. Adoptar mesures per posar fi a la criminalització de la solidaritat envers les persones migrants i refugiades i garantir el respecte als drets humans en la gestió de les polítiques migratòries, impedint la pèrdua de vides humanes. Per això, és fonamental facilitar la tasca que realitzen les organitzacions de rescat incrementant al mateix temps els recursos públics dirigits al salvament de vides humanes i garantit, en tot cas, un desembarcament segur. El govern espanyol ha de promoure l'aprovació a nivell europeu d'un protocol de desembarcament segur i previsible pel qual cap persona migrant pugui ser retornada a un país en el que la seva vida pugui córrer perill en compliment del principi de no devolució recollit a la Convenció de Ginebra.

3. Adoptar un Pla d'acció a nivell estatal per donar una resposta adequada l'increment d'arribades de persones migrants i refugiades a les costes espanyoles, en el que s'inclogui un protocol unificat d'actuació, amb els mateixos mitjans i recursos a tots els punts d'arribada, que serveixi per millorar la gestió de les arribades per via marítima i assegurar la identificació de les necessitats de protecció i derivació als canals de protecció adequats.

4. Garantir l'accés a la informació i al procediment de protecció internacional de forma homogènia, adequada i individualitzada a tots els punts fronterers, aeris, marítims i terrestres. Al mateix temps, s'ha d'assegurar l'accés a l'assistència lletrada i a la interpretació des del moment d'arribada, així com una correcta i ràpida identificació de les persones amb necessitats especials, abans de posar-les a disposició de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, a fi d'assegurar-los un tractament adequat.

5. Adoptar mesures d'identificació i protecció efectives de les persones víctimes de tràfic de persones amb la participació i assistència d'equips multidisciplinaris, juntament amb l'aplicació d'un enfocament centrat en la seva protecció. És també necessari que el personals dels llocs frontereres rebi formació en matèria de gènere per identificar i atendre adequadament les necessitats especials derivades de la situació d'especial vulnerabilitat, de possibles casos de tràfic de persones amb fins d'explotació o violència sexual.

6. Garantir una adequada protecció dels infants als llocs fronterers i territori, evitant que siguin detinguts sota cap supòsit, respectant l'interès superior dels mateixos i assegurant una identificació apropiada dels infants no acompanyats, així com la revisió del procediment actual de determinació de l'edat, per a l'aplicació de proves adequades que no tinguin en compte únicament les proves radiològiques i/o els aspectes físics dels infants, sinó també la seva maduració psicològica, amb criteris científics, imparcials i segurs.

7. Garantir uns estàndards de qualitat adequats al llarg del procés de protecció internacional, evitant, entre d'altres coses, que s'allarguin excessivament els temps tant per a la formalització de la sol·licitud com per la resolu-

1 https://www.cear.es/elecciones_propuestas_para_la_mejora_de_la_proteccion_de_las_personas_refugiadas/

ció de la mateixa. Per això, és necessari dotar de mitjans materials i recursos humans suficients a l'Oficina d'Asil i Refugi i a la Policia Nacional, procurant la formació continuada les mateixes. És urgent concloure la instrucció dels més de 78.700 expedients que sofreixen constants retards de forma injustificada.

8. Garantir que les cites per a la formalització de les sollicituds d'asil es duguin a terme de forma immediata, assegurar el seu registre i que, des d'aquell moment, les persones estiguin documentades, per així poder accedir al sistema d'acollida.

9. Reconèixer la persecució per part de mares i *pandilles* a Amèrica Central com a motiu de protecció internacional, en línia amb les sentències de l'Audiència Nacional.

10. Suprimir les restriccions a la llibertat de circulació dels sol·licitants d'asil a Ceuta i Melilla i els criteris discrecionals i discriminatoris per realitzar trasllats a la península. Garantir la fi dels retorns il·legals de persones que arriben a les fronteres d'aquestes dues ciutats, així com pels punts fronterers de Ceuta i Melilla, on poden sol·licitar asil amb totes les garanties.

11. Garantir l'accés físic a les ambaixades i consolats espanyols en situació de seguretat als familiars als que s'estén la protecció internacional i el tracte correcte als mateixos per part de tot el personal de les missions diplomàtiques.

12. Valorar a l'expedient d'extensió familiar el contingut del dossier de sol·licitud de protecció internacional del titular de la protecció i comunicar per escrit a la persona titular i al seu advocat/da actuant la recepció de la documentació presentada a les ambaixades, així com l'assignació del número d'expedient d'aquest procediment.

13. Per a la valoració de l'extensió familiar, establir criteris uniformes per a l'acreditació de la relació de parentiu i, en el seu cas, dependència o existència de convivència prèvia. Aquests criteris han d'estar adaptats a les realitats socioculturals dels països d'origen i residència dels familiars, així com a les condicions de seguretat dels mateixos. També és necessari establir prèviament els criteris sobre els casos en que es van requerir proves d'ADN (per nacionalitat, per falta de documentació d'identitat, per falta de documentació de parentesc...) per així agilitzar la seva realització des de l'inici.

14. Per a la valoració de l'extensió familiar, establir criteris uniformes per a l'acreditació de la relació de parentiu i, en el seu cas, dependència o existència de convivència prèvia. Aquests criteris han d'estar adaptats a les realitats socioculturals dels països d'origen i residència dels familiars, així com a les condicions de seguretat dels mateixos. També és necessari establir prèviament els criteris sobre els casos en que es van requerir proves d'ADN (per nacionalitat, per falta de documentació d'identitat, per falta de documentació de parentesc...) per així agilitzar la seva realització des de l'inici.

15. Garantir l'articulació d'un sistema d'acollida flexible i sostenible que asseguri a totes les persones sol·licitants d'asil un procés d'inclusió efectiu, adequant-se a les necessitats socials i laborals canviants del nostre país, així com els mitjans oportuns per atendre a persones amb necessitats especials, tenint en compte, a la vegada, les diferents diversitats de les persones (de gènere i preferència sexual, religiosa, cultural, edat, entre d'altres).

16. Dissenyar polítiques de protecció social de les persones sol·licitants de protecció internacional li refugiades tenint en compte la taxa d'atur que afecta a aquesta població, la taxa de persones en risc de pobresa i exclusió i la valoració dels recursos existents. Tot això, reflectit de forma adequada en un increment del pressupost actual destinat al sistema de protecció social a fi de garantir una protecció adequada i eficaç.

17. Garantir per Reial Decret, que en un possible procés de descentralització del sistema d'asil, totes les Comunitats Autònomes mantinguin les mateixes garanties, serveis i cobertures a les persones sol·licitants d'asil, evitant generar múltiples sistemes dins del territori espanyol.

18. Garantir el disseny i implementació efectiva de plans d'integració, convivència, igualtat i no-discriminació a tots els nivells de l'administració amb un enfocament comunitari i amb l'assignació pressupostaria necessària.

19. Garantir que el Pla Estatal d'Habitatge 2018-2021 prioritzi el lloguer social per a les persones en situació de vulnerabilitat, entre les quals es troben les que són sol·licitants d'asil i refugiades.

DESCOBREIX TOTES LES PROPOSTES DE CEAR A WWW.CEAR.ES

Desembarcament a València de les persones rescatades per l'*Aquarius*. © Kenny Karpov / SOS Méditerranée.

En el context actual de l'auge dels discursos antiimmigració, el Govern d'Espanya ha de ser una veu clara i ferma en defensa del dret d'asil i de les persones refugiades i migrants a nivell europeu i internacional, inspirat pels Pactes mundials aprovats per les Nacions Unides el desembre de 2018 i per les Agendes de desenvolupament, canvi climàtic i de les dones. Això és més necessari i urgent que mai ja que, segons l'ACNUR, el juny de 2018 hi havia més de setanta milions de persones desplaçades de forma forçada als cinc continents. Síria, Sudan del Sud, Afganistan, Veneçuela, l'Amèrica Central, República Dominicana, el Congo... segueixen sent escenaris de conflictes bèl·lics o greus crisis polítiques i humanitàries que obliguen a una part dels seus habitants a exiliar-se. (...)

El 2019, recordem dos aniversaris de singular rellevància. Es compleixen 80 anys de l'èxode envers la frontera francesa de centenars de milers de republicans l'hivern del 1939, en condicions dramàtiques amb neu i fred, després de la derrota de Barcelona. Durant la llarga dictadura franquista, milers de refugiats espanyols van trobar una nova llar a països tant llunyans com Mèxic, França, Suècia, Xile, Austràlia o la Unió Soviètica.

Al maig d'aquest any s'han complert quaranta anys de l'aniversari de la fundació de la nostra organització per part d'un ampli conjunt de personalitats (Justino de Azcárate, Joaquín Ruiz-Giménez, Juan José Rodríguez Ugarte, María Jesús Arsuaga) i d'organitzacions socials, religioses i polítiques, amb la participació destacada de diverses persones refugiades (...) CEAR és la organització pionera a Espanya per la defensa del dret d'asil, causa a la que, els que van venir abans que nosaltres i els que la integrem avui en dia, consagrem els nostres esforços.

El 18 de desembre, en motiu del Dia Internacional del Migrant, organitzem la jornada* Il·legal és deixar-los morir. Diàleg sobre drets humans des de l'acció*, amb l'objectiu de plantejar la necessitat de mesures urgents per posar fi a la mort de milers de persones cada any al Mediterrani. En aquella ocasió, l'Emily, refugiada nigeriana rescatada per l'*Aquarius* i acollida per CEAR a València, ens va contar el que havia sofert al seu país d'origen i també a "l'infern" de Líbia (...) Recordant les seves paraules m'agradaria evocar el missatge de Giuseppina Nicolini, exalcaldessa de Lampedusa (Itàlia) i Premi Unesco per la Pau, que va recordar que durant la última dècada havien salvat a tres-centes mil persones i ens va entregar un valuós testimoni, expressat en aquesta afirmació: "Hem de contrarestar la por amb la cultura del valor, la pau i la solidaritat."

Del pròleg de Carlos Berzosa,
President de CEAR

CEA(R) Comisión Española de Ayuda al Refugiado
40 años de (R)efugio
UNIÓN EUROPEA
FONDO DE ASILO, MIGRACIÓN E INTEGRACIÓN
Por una Europa plural
MINISTERIO DE TRABAJO, MIGRACIONES Y SEGURIDAD SOCIAL
SECRETARÍA DE ESTADO DE MIGRACIONES
SECRETARÍA GENERAL DE INMIGRACIÓN Y EMIGRACIÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE INTEGRACIÓN Y ATENCIÓN HUMANITARIA

Dipòsit Legal M-18536-2019